

Asia: VN/18837/2024

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi rakennuksissa käytettävien energiamuotojen kertoimien lukuarvoista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Alva-yhtiöt Oy (Alva) kiittää mahdollisuudesta lausua energiamuotojen painokertoimista.

Alva ei kannata esitettyä lähestymistapaa alkuperävarmennuksen käyttämisestä energiamuotojen kertoimien kanssa. Rakennukset on rakennettava EPBD-direktiivin mukaisesti täyttämään päästöttömän rakennuksen määritelmä, minkä lisäksi olisi pystyttävä varmistamaan, että rakennukset myös pysyvät päästöttöminä koko elinkaarensa ajan. Rakennuskohtaisen energiamuodon kertoimen käyttö alkuperätodennuksen perusteella olisi ongelmallinen, sillä sen valvonta koko rakennuksen elinkaaren ajan ei olisi käytännössä toteutettavissa.

Alva kannattaa laskentatapaa, jossa kaukolämpö- ja kaukojäähdytysverkon energiamuodon kerroin määräytyy verkossa olevan uusiutuvan ja päästöttömän energian mukaisesti. Yksi kansallinen energiamuodon kerroin kaukolämmölle ei ole riittävä nykyisin, kun kaukolämmön tuotantotavat ja päästöt vaihtelevat hyvin paljon verkkokohtaisesti. Nykyinen kansallisen päästötietokannan kerroin kaukolämmölle on jo vanhentunut, eivätkä myöskään ennusteet kaukolämmön kansallisen kertoimen kehityksestä vastaa enää nykyistä ja tulevaa tilannetta, koska päästöjen vähenemä sekä kaukolämpöalan julkaisemat päästöjen vähentämisen investoinnit ovat olleet huomattavasti nopeampia ja merkittävämpiä kuin aikoinaan kansallisen päästökerrointa määrittäessä osattiin olettaa. Päästöjen edelleen vähentämiseen tarvitaan kannustimia ja verkkokohtainen laskenta luo kaukolämpöyhtiöille suoran kannustimen päästöjen vähentämiseen ilman mitään yritystukien tai verotukien tarvetta.

Verkkokohtaista laskentatapaa puoltaa myös alueiden välinen kilpailunäkökulma: Merkittävä osa kaukolämpöyhtiöistä on kuntien ja kaupunkien omistamia, ja ne kilpailevat keskenään siinä mielessä, että kunnat ja sitä myöten yhtiöt haluavat saada alueelleen asukkaita ja etenkin yrityksiä. Jos

kertoimet eivät ole verkkokohtaisia, tilanne vääristää kilpailua ja myös tämän kilpailun aiheuttama insentiivi päästövähennyksiin jää toteutumatta.

Myös käytönaikaisten kasvihuonekaasupäästöjen laskennassa tulee voida huomioida kaukolämmön verkkokohtainen päästökerroin. Sen sijaan muille energiamuodoille, kuten esimerkiksi sähkölle, riittäisi yksi kansallinen kerroin, koska sähköverkossa ja muissa energiamuodoissa ei ole vastaavanlaista paikallista vaihtelua kuin kaukolämpö- ja jäähdytysverkoissa.

Kaukolämmön verkkokohtaiset päästökertoimet sekä uusiutuvan tai päästöttömän energian määrät ovat saatavilla jo nykyisin esimerkiksi Energiatieteellisuuden tilastoista tai Kaukolämmön päästölaskurista. Tiedot olisivat helposti lisättävissä ja ylläpidettävissä esimerkiksi kansallisessa päästötietokannassa.

Tällä hetkellä E-lukusääntely suosii kiinteistökohtaisia lämpöpumppujärjestelmiä, koska niillä saavutetaan aina parempi E-luku kuin kaukolämmöllä, vaikka koko kaukolämpö olisi tuotettu täysin lämpöpumpuilla esimerkiksi hukkalämmöstä, joka ilman kaukolämpöjärjestelmää päätyisi hyödyntämättömänä ympäristöön. Alva kehottaa huomioimaan kaukolämpöverkkojen tuoman mahdollisuuden hukkalämpöjen hyödyntämisessä, sekä mahdollistamaan reilun kilpailutilanteen lämmitysmarkkinoilla.

Jalonen Pasi
Alva-yhtiöt Oy